

[Mgr. Roman Giebisch, Ph.D.: SKIP má v současné době již přes 1 700 členů \[1\]](#)

Autor:

- [GIEBISCH, Roman](#) [2], [JANSOVÁ, Linda](#) [3]

Číslo:

- [2020, ročník 29, číslo 1](#) [4]

Rubrika:

- [Rozhovor](#) [5]

Klíčová slova:

- [Giebisch, Roman](#) [6], [SKIP](#) [7]

Mgr. Roman Giebisch, Ph.D., působí jako vedoucí Oddělení vzdělávání, které je součástí Knihovnického institutu Národní knihovny ČR. Zároveň je předsedou SKIP a právě na SKIP a jeho aktivity je zaměřen tento rozhovor. Dozvíte se v něm, jak se SKIP chystá oslavit neuvěřitelných třicet let od znovuoobnovení, které sekce SKIP jsou nejaktivnější nebo které projekty SKIP je možné pokládat za nejpřínosnější.

Jak si SKIP připomene letošní 30. výročí obnovení činnosti?

Dne 9. června se mělo uskutečnit slavnostní setkání všech zakládajících členů SKIP z roku 1990 v Městské knihovně v Praze. Oslovili jsme všechny zakládající členy prostřednictvím regionálních organizací SKIP a cca 100 osob mělo zájem přijet. Bohužel do celé akce nám zasáhla koronakrize. Setkání jsme se rozhodli přesunout na podzim a v současné době jednáme s Městskou knihovnou v Praze o volném termínu v jejich zasedacím sále. Počítáme s tím, že během prázdnin budeme znát nový termín a můžeme se jen modlit, aby nepřišla nějaká další vlna koronakrize.

Občas je SKIP vnímán především jako spolek sdružující jednotlivce, přitom jeho členem je i značný počet institucí, především knihoven. Jak tedy aktuálně vypadá složení členské základny?

SKIP byl historicky založen jako organizace sdružující individuální i institucionální členy. V současné době máme více než 1 700 členů a institucionálních členů máme cca 700. Např. další profesní organizace knihoven Sdružení knihoven má v současné době 60 členských organizací. Snažíme se pochopitelně o další nové členy a to se nám daří díky úspěšným projektům, jako jsou např. Knížka pro prvňáčka a S knížkou do života (Bookstart), kde požadujeme u zapojených knihoven členství ve SKIPu. Přeci jen jsou s těmito projekty spojeny velké finanční náklady, které získáváme nejen díky členským příspěvkům, ale také díky grantové podpoře Ministerstva kultury a díky sponzorům a partnerům našich akcí.

Ve SKIP funguje řada odborných sekcí. Mohl bys stručně představit alespoň ty nejaktivnější z nich?

Odborné sekce SKIP stojí a padají s aktivními členy. Dlouhodobě nejaktivnější jsou klubka – Kluby dětských knihoven, které organizují stovky akcí pro děti a mládež v knihovnách. Naší nejúspěšnější

akcí je Noc s Andersenem, která letos oslaví 20. výročí. Rozhodli jsme se vydat krásný propagační plakát a ve spolupráci s Albatrosem již léta vydáváme pro všechny spáče pohlednice, které dostanou všechna spací místa nejen u nás, ale i např. na Slovensku. Celá akce má mezinárodní charakter a vyžaduje spoustu práce v průběhu celého roku. Klubka ale připravují další zajímavé aktivity na regionální i lokální úrovni. Aktivní je také Sekce veřejných knihoven, která organizuje celostátní akce, spolupracuje na soutěži Vesnice roku, pořádá čím dál populárnější setkání Co venkovské knihovny umějí a mohou atd. Vzdělávací charakter mají akce Frankofonního klubu, Klubu lékařských knihoven, Sekce knihovníků – trenérů paměti, Sekce vzdělávání atd. Klub tvořivých knihovníků pořádá zajímavé výstavy a již pravidelně připravuje výborný elektronický časopis Malý tvořivec.

Podstatnou složkou činnosti SKIP je vzdělávání knihovníků. Jak se daří naplňovat Koncepci celoživotního vzdělávání knihovníků, kterou Ústřední knihovnická rada schválila na konci roku 2016?

Koncepci se podařilo naplnit pouze částečně. Byl proveden další průzkum věkové, vzdělanostní a mzdové struktury zaměstnanců knihoven a zaveden nový katalog prací. Snažili jsme se sledovat motivační a nefinanční odměny a benefity uplatňované v knihovnách, díky projektu SKIP a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů (KZPS).

Dlouhodobě se snažíme aktualizovat typové pozice v Národní soustavě kvalifikací, ale jen revize středoškolských pozicí trvá Ministerstvu kultury a Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy čtyři roky. Letos se podařilo po čtyřech letech konečně schválit i všechny typové pozice na nejvyšší úrovni Knihovnick specialista. Je to běh na velmi dlouhou trať, ale kde je na ministerstvech zakopaný pes, skutečně netuším. Podařilo se dopracovat obsahové náplně a metodiky rekvalifikačních knihovnických kurzů na středoškolské a bakalářské úrovni a v roce 2021 chceme dopracovat i kurzy pro knihovníky specialisty ve spolupráci s našimi oborovými vysokými školami. Stále se nepodařilo připravit systém inovačních kurzů pro pracovníky knihoven, ale již vznikla pracovní skupina, která se tomu chce věnovat.

Kdybys měl vybrat tři nejzásadnější projekty SKIP, které dosud běží, které by to byly a proč?

Tak nejpopulárnější projekt je stále i po dvaceti letech pochopitelně [Noc s Andersenem](#) [8], do které se každoročně zapojuje stále více nejen knihoven, ale také škol a dalších spolupracujících organizací. Více než deset ročníků projektu Knížka pro prvňáčka nás přesvědčuje, že je velmi dobře, že jsme tento projekt převzali od Národní pedagogické knihovny Komenského. Problémem jsou ovšem stále finance, v Národní pedagogické knihovně Komenského tento projekt tři roky financovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a v našem projektu si musí knížky kupovat knihovny samostatně, i když cena originální knížky je pouze 20 Kč. Do projektu se zapojuje více než 500 organizací a knížku získá více než 45 000 dětí, tj. polovina prvňáčků v Česku! V současné době se asi nejvíce věnujeme projektu Bookstart. Pilotní projekt [S knížkou do života](#) [9] pro předškolní děti od narození do tří let byl v roce 2018 podpořen Nadací ČEZ. Dobře jsme projekt nastartovali, odzkoušeli a „rozjeli“ a myslím, že můžeme říci, že jde o projekt úspěšný a také nepochybně velmi potřebný. Naše dárkové sety s knihou každý rok dostane 10 000 dětí. První etapu jsme společně zvládli, našim prvním „bookstartovým“ dětem budou v roce 2021 už tři roky! Ve spolupráci se spisovatelkou Ivonou Březinovou a ilustrátorkou Bárou Buchalovou jsme připravili novou pohádkovou knihu pro tříleté děti, na kterou aktuálně hledáme finance.

Aby SKIP mohl vykonávat svou činnost, musí mít kromě aktivních knihovníků k dispozici právě zmíněné finance. Jak se daří tyto prostředky získávat?

SKIP má finanční prostředky díky členským příspěvkům, ale na velké množství našich aktivit potřebujeme financí mnohem více. Daří se nám získávat finance díky grantovému programu Ministerstva kultury Knihovna 21. století a hledáme finance také v soukromé sféře. Pouze díky sponzorům se nám podařilo rozjet např. projekt Knížka pro prvňáčka a S knížkou do života. Tyto projekty jsou finančně hodně náročné a bez sponzorů by to nešlo. Obávám se, že v souvislosti s koronakrizí bude stále těžší získávat další sponzorské dary, ale pracujeme na tom.

Jak se SKIP daří navazovat a udržovat spolupráci se zahraničními knihovnickými spolky?

S kterými zeměmi probíhá nejužší spolupráce?

Nejužší spolupráci má SKIP samozřejmě se slovenskými kolegy. Spolupracujeme se Spolkem slovenských knihovníků a knihoven i se Slovenskou asociací knihoven. Velmi úzké kontakty máme primárně s rakouskými a německými kolegy. Sdružení rakouských knihovnic a knihovníků a Svaz veřejných knihoven Rakouska nás pravidelně zvou na své konference a s německým Berufsverband Information Bibliothek připravujeme aktuálně projekt tříleté spolupráce. Ve spolupráci se Spolkem polských knihovníků proběhl v loňském roce úspěšný zájezd českých knihovníků po polských knihovnách a ve spolupráci s francouzským Spolkem informačních pracovníků a dokumentaristů byl připraven zájezd po francouzských knihovnách na letošní květen, který byl ovšem kvůli koronaviru přesunut na rok 2021. SKIP je také členem mezinárodních knihovnických organizací IFLA a EBLIDA.

Předsedou SKIP jsi od roku 2013. Co pokládáš za svůj dosud největší úspěch v této roli?

Osobně jsem vůči sobě dost kritický, takže mohu vyjmenovat dlouhou řadu věcí, které se nepodařily. Např. v roce 2019 jsme chtěli v Obecním domě na valné hromadě oslavit s nejvyššími představiteli této země 100. výročí knihovního zákona. Poté, co nám přislíbil účast premiér, slíbil účast i ministr kultury a školství a další významní představitelé státní správy a samosprávy. Jakmile premiér svou účast zrušil, okamžitě se omluvili všichni ministři a někteří za sebe ani neposlali náhradu. Bohužel se omluvil i generální ředitel Národní knihovny, kterého většina kolegů nikdy neviděla. Dodnes mám z této akce, které předcházely roční náročné kulaté stoly ve všech krajích se zástupci měst, obcí a krajů, pocit, že největší kulturní a vzdělávací síť v této zemi stojí na okraji zájmu a že ji nejvyšší politici této země naprosto přehlížejí. Nová naděje přišla s novým ministrem kultury, který se s knihovníky intenzivně stýká a navštívil již více knihoven než jeho předchůdci dohromady.

A existuje naopak něco, co sis dlouhodobě přál zrealizovat, ale z nějakého důvodu se to zatím nezdařilo?

Tak zatím se nepodařilo postavit novou budovu pro Národní knihovnu, Klementinum se opravuje již více než deset let a není opraveno ani z poloviny. Obávám se, že půjdu dříve do důchodu, než se jej podaří revitalizovat a s každým novým ministrem kultury se otevře otázka nové budovy a vytvoří se nová pracovní skupina, ale není tu vlastně žádná poptávka a ani politická vůle po nové budově Národní knihovny, většina veřejnosti si myslí, že Klementinum stačí, ale to je krásný barokní klášter, který by byl jistě vhodný pro potřeby Národní galerie či Národního muzea, ale ne pro potřeby moderní knihovny.

Na závěr ještě osobněji laděná otázka, kterou ale nemohu v žádném případě vynechat. Kterou knihu bychom nyní našli na Tvém nočním stolku, v mobilu, na tabletu či ve čtečce?

Na stole mám průvodce po Polsku, protože se tam chystáme na dovolenou, Polsko je podle mne krásná země plná úžasných památek, která je Čechy zatím dosti neobjevená.

Děkuji za rozhovor!

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-1/mgr-roman-giebisch-phd-skip-ma-v-soucasne-dobe>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-1/mgr-roman-giebisch-phd-skip-ma-v-soucasne-dobe>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/giebisch-roman>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/jansova-linda>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-1>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/rozhovor>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/giebisch-roman>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/skip>

[8] <http://www.nocsandersenem.cz/>
[9] <https://www.sknizkoudozivota.cz/>